

RAMAKRISHNA MISSION VIDYAMANDIRA

(Residential Autonomous College affiliated to University of Calcutta)

B.A./B.Sc. SIXTH SEMESTER EXAMINATION, MAY 2016

THIRD YEAR [BATCH 2013-16]

SANSKRIT (Honours)

Date : 07/05/2016

Time : 11 am – 3 pm

Paper : VIII

Full Marks : 100

1. एकस्य प्रश्नस्योत्तरं समाधेयम्। [1×12]
 - a) 'साधकतमं करणम्' इति सूत्रं दीक्षितदिशा व्याख्यायताम्। कश्च हेतुः ? हेतुकरणयोः पार्थक्यं लेख्यम्।
 - b) कर्मप्रवचनीयविषये एकः प्रबन्धो विचरणीयः।
2. यथेच्छं सूत्रद्वयं व्याख्येयम्। [2×5]
 - a) कर्तुरीप्सिततमं कर्म
 - b) क्तस्य च वर्तमाने
 - c) आख्यातोपयोगे
 - d) वारणार्थानामीप्सितः
3. दीक्षितवचनस्याशयः स्फुटीकरणीयः। [1×6]
 - a) ईप्सितमात्र इयं संज्ञा। प्रवर्षविवक्षायां तु परत्वात् कर्मसंज्ञा।
 - b) तमब्रह्मणं किम्? पयसा उदनं भुङ्क्ते।
4. यथाभिरुचि टीका कैका विरचनीया। [1×4]
 - a) प्रातिपदिकार्थः
 - b) अधिकरणम्
5. निम्नरेखाङ्कितेषु चतुर्षु सकारणं विभक्तिनिर्णयः करणीयः। [4×2]
 - a) मृगः काकवचनात् मृत इव स्थितः।
 - b) नास्ति घटोऽनुपलब्धेः।
 - c) ग्रामाय याति।
 - d) जायते वृश्चिकः गोमयात्।
 - e) दिवसस्य द्विः भुङ्क्ते।
 - f) गोदोहम् आस्ते।
 - g) जलं पिपासुः।
 - h) नृसिंहाय नमस्कुर्मः।
6. यत्किमपि विषयपञ्चकमवलम्ब्य अतिसंक्षिप्तटीका विरचनीयाः। [5×2]

a) समाक्षरलोपः	b) अपिनिहितः	c) वर्णविपर्ययः	d) स्वरः
e) विषमीभवनम्	f) मध्यस्वरलोपः	g) समीभवनम्	h) अपश्रुतिः
i) मूर्धन्यीभवनम्	j) सादृश्यम्		
7. यथाभिरुचि टीका द्वयं विरचनीयम्। [2×5]

a) तर्कसंग्रहः	b) मङ्गलाचरणम्	c) पदार्थः	d) तमः
----------------	----------------	------------	--------

8. एकस्य प्रश्नस्योत्तरं लेख्यम्। [1×12]
- a) परमाणुकारणतावादविषये प्रबन्ध एको विरचनीयः।
b) सांख्यदर्शनानुसारं सत्कार्यवादो निरूपणीयः।
9. निम्नलिखितेषु विषयचतुष्टयमवलम्ब्य टीका विरचनीयाः। [4×5]
- a) जयन्तभट्टः
b) अज्ञानम्
c) अष्टाङ्गिकमार्गः
d) त्रिरत्नम्
e) न्यायनयेऽनुमानम्
f) प्रस्थानत्रयम्
g) कुमारिलभट्टः
10. अष्टौ प्रश्नाः समाधेयाः। [8×1]
- a) 'तत्त्वोपप्लवसिंहः' इति ग्रन्थस्य रचयिता कः ?
b) चत्वारि आर्यसत्यानि कानि ?
c) गौतमनये प्रत्यक्षलक्षणं किम् ?
d) 'न्यायकन्दली' इति कस्य कृतिः ?
e) को नामानुबन्धः ?
f) 'प्रमेयकमलमार्तण्डः' इति ग्रन्थः विरचितः केन ?
g) सांख्यमतानुसारं प्रमाणं कतिविधम् ?
h) सौगतसमयानुसारं स्वलक्षणं कस्य विषयः सामान्यलक्षणं च कस्य ?
i) न्यायनये सन्निकर्षः कतिविधः ?
j) "अद्वैतसिद्धिः" इति ग्रन्थः केन विरचितः ?
k) योगदर्शनानुसारं कास्तावत् पञ्चतय्यश्चित्तवृत्तयः ?
l) सर्वदर्शनसंग्रहे कतिविधानि दर्शनानि स्वीकृतानि ?

————— x —————